

Zygmunt Ziątek

"Przygoda surrealistyczna widziana po latach", Adam Ważyk,
"Twórczość" R.XXVI (1970) :
[recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 13/39, 245

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ WAŻYK Adam: Przygoda surrealistyczna widziana po latach. "Twórczość" R. XXVI: 1970 nr 7/8 s. 112-127.

Esej o francuskim surrealizmie, tłumaczący go historycznie i wyznaczający jego miejsce w kulturze artystycznej. Autor szuka przede wszystkim odpowiedzi na pytanie, czym jest surrealizm dzisiaj, na czym polega jego aktualność i gdzie tkwią jej przyczyny. Surrealizm powstał i rozwinął się we Francji jako reakcja na zaległości romantyzmu francuskiego w stosunku do innych krajów, przełamał ograniczenia normatywne, datujące się od Renesansu. Z dorobku pierwszych surrealistów ocalał i jest dziś żywotny motyw buntu przeciwko redukcji kultury do potrzeb praktycznych, celów utylitarnych. Surrealizm dzisiaj służy przede wszystkim widzeniu i interpretacji zjawisk historycznych. Zanikło to, co dla jego twórców było najważniejsze: odwołanie się do subiektywizmu, do wnętrza człowieka, głębin życia psychicznego.

BP/39

Z.Z.

/II/ WYKA Kazimierz: Stanisław Pigoń. Próba rekonstrukcji osobowości. "Twórczość" R. XXVI: 1970 nr 7/8 s. 77-99.

Rekonstrukcja osobowości Pigońa na podstawie wspomnień osobistych autora, charakterystyk jego uczniów i przyjaciół oraz - przede wszystkim - na podstawie pisarskiej spuścizny uczonego /głównie pism publicystycznych i wspomnieniowych/. Poznanie osobowości Pigońa jest konieczne dla zrozumienia jego sylwetki jako uczonego i pisarza, dla którego zagadnienie to było ważnym i nadrzędnym pojęciem badawczym /monografia Orkana, wizerunek personalistyczny Mickiewicza i Fredry/. Osobowość Pigońa ukazuje Wyka jako fakt społeczny, określony pochodzeniem i doświadczeniem historycznym uczonego. Jej cechy podstawowe: zakorzenienie /Kombornia i Kraków/, tradycjonalizm w sferze wartości moralnych, racjonalizm obserwatora, zdolność dystansu wobec siebie samego, nieprzenikliwość charakterystyczna dla postawy personalistycznej.

BP/39

Z.Z.